

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ ખાતે

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ અપિલકેશન નં. ૯૭૩૭/૨૦૦૬

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એ.એસ. સુપેહિયા

=====

૧	શું સ્થાનિક અખબારોના રીપોર્ટર્સને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી છે?	ના
૨	રીપોર્ટરને મોકલવામાં આવે કે નહીં?	હા
૩	શું ન્યાયમૂર્તિઓ ચુકાદાની આખરી નકલ જોવા માંગે છે?	ના
૪	શું આ કેસમાં ભારતીય બંધારણ અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલ કોઈ હુકમના અર્થઘટન અંગે કાયદાનો કોઈ નોંધપાત્ર પ્રશ્ન સમાયેલ છે?	ના

=====

રેખાબેન ગણેશભાઈ પરમાર

વિરુદ્ધ

ગુજરાત રાજ્ય અને અન્ય જ

=====

ઉપસ્થિતિ:

અરજદાર(ઓ) નં. ૧ તરફથી સુશ્રી મમતા આર. વ્યાસ (૯૯૪)

સામાવાળા(ઓ) નં. ૧ તરફથી શ્રી રોનક રાવલ, એજીપી

સામાવાળા(ઓ) નં. ૩ તરફથી સુશ્રી સેજલ કે. માંડવિયા (૪૩૬)

સામાવાળા(ઓ) નં. ૨, ૪, ૫ માટે રુલ બજાવાયેલ (૬૪)

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એ.એસ. સુપેહિયા

તારીખ : ૧૫/૦૪/૨૦૧૯

મૌખિક ચુકાદો

૧. હાલની રિટ પિટિશનમાં, અરજદારે તારીખ ૧૫.૦૪.૨૦૦૬ ના વાદગ્રસ્ત સેવાસમાપ્તિ હુકમને રદબાતલ અને બાજુ પર રાખવા માટે અરજ કરી છે.

૨. હાલની પિટિશનમાં સમાવિષ્ટ ટૂંકો વિવાદ એ છે કે નિમણૂક હુકમની શરત નં. ૬ મુજબ હાલના રિટ અરજદારની સેવાસમાપ્તિ કરતાં પહેલાં તેઓ કોઈપણ કારણદર્શક નોટિસ મેળવવા માટે હકદાર છે કે નહીં.

૩. અરજદારની નિમણૂક તારીખ ૨૩.૦૯.૨૦૦૨ ના હુકમથી વિધાસહાયક તરીકે કરવામાં આવી હતી. તેમાં જણાવ્યા મુજબ વિવિધ કારણોસર તેઓ અનધિકૃત રીતે ગેરહાજર રહ્યા હતા તેવા કારણોસર તારીખ ૧૫.૦૪.૨૦૦૬ ના હુકમ દ્વારા તેમની સેવાસમાપ્તિ કરવામાં આવી છે.

૪. અરજદાર તરફથી ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી મમતા વ્યાસે રજૂઆત કરી છે કે અરજદાર વાસ્તવમાં સામાવાળા સત્તાધિકારીઓને જાણ કર્યા પછી શરૂઆતમાં તારીખ ૦૭.૦૩.૨૦૦૫ થી ૦૧.૦૫.૨૦૦૫ સુધી એટલે કે ૫૫ દિવસ ગેરહાજર રહ્યા હતા અને ત્યારબાદ, તેમણે પોતાની ફરજો બજાવી હતી. તેમણે રજૂઆત કરી છે કે અરજદારને બે વાર ગર્ભપાત થયો હતો. તેમણે એવી પણ રજૂઆત કરી છે કે અરજદાર ત્યારબાદ અચાનક પીઠના દુખાવાને કારણે તારીખ ૧૪.૦૬.૨૦૦૫ થી ૩૧.૧૦.૨૦૦૫ સુધી ફરીથી તબીબી રજા પર રહ્યા હતા. તેમણે સૈફી ઓર્થોપેડિક હોસ્પિટલના તારીખ ૦૨.૦૩.૨૦૦૬ ના પ્રમાણપત્ર પર પણ આધાર રાખ્યો છે, જેમાં અરજદાર સારવાર લઈ રહ્યા હતા અને તેમને ચાર મહિના આરામ કરવાની સલાહ આપવામાં આવી હતી, જે સામાવાળા સત્તાધિકારીઓને પણ સુપરત કરવામાં આવ્યું હતું.

૫. અરજદાર તરફથી વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી મમતા વ્યાસે રજૂઆત કરી છે કે તારીખ ૦૧.૧૧.૨૦૦૫ થી ૧૭.૦૩.૨૦૦૬ સુધી અરજદાર પ્રસૂતિ રજા પર ગેરહાજર રહ્યા હતા. તેમણે રજૂઆત કરી છે કે અરજદારે ત્યારબાદ પોતાની ફરજો ફરી શરૂ કરવાનો પ્રયાસ કર્યો હતો, પરંતુ તેમને તેમ કરવા દેવામાં આવ્યા ન હતા અને છેવટે, તારીખ ૧૮.૦૩.૨૦૦૬ ના રોજ છૂટા કરવામાં આવ્યા હતા. તેમણે આ અદાલતની ડિવિઝન બેંચ દ્વારા લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ નં. ૫૯૯/૨૦૦૪ માં પસાર કરાયેલા તારીખ ૨૫.૦૨.૨૦૦૪ ના ચુકાદા પર આધાર રાખ્યો છે, જેમાં વિધાસહાયકના નિમણૂક હુકમની શરત નં. ૬ પર ડિવિઝન બેંચ દ્વારા વિચારણા કરવામાં આવી હતી અને એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે આવા વિધાસહાયકની સેવાસમાપ્તિ કોઈપણ નોટિસ આપ્યા વિના અથવા કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોનું ઉલ્લંઘન કરીને કરી શકાય નહીં. તેથી, તેમણે રજૂઆત કરી છે કે સમગ્ર હકીકતો તપાસ્યા બાદ યોગ્ય હુકમ પસાર કરવા માટે સામાવાળા(ઓ)ને નિર્દેશ આપવા મહેરબાની કરશો.

૬. તેનાથી વિપરીત, સામાવાળા સત્તાધિકારીઓ તરફથી ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી સેજલ કે. માંડવિયાએ રજૂઆત કરી છે કે અરજદારે ઉપરોક્ત પ્રમાણપત્ર અને તબીબી અહેવાલો ક્યારેય રજૂ કર્યા ન હતા. તેમણે રજૂઆત કરી છે કે વાસ્તવમાં તારીખ ૧૦.૦૩.૨૦૦૫ ની અરજી દ્વારા, અરજદારે બીમારીના કારણોસર તારીખ ૦૭.૦૩.૨૦૦૫ થી અનિશ્ચિત મુદત સુધી ગેરહાજરીની તારીખ દર્શાવી હતી. આમ, તેમણે રજૂઆત કરી છે કે અરજદાર અનધિકૃત ગેરહાજર રહ્યા

હોવાથી અને વિધાસહાયકના નિમણૂક હુકમની શરત નં. ૬ મુજબ, સામાવાળા(ઓ) કોઈપણ નોટિસ આપ્યા વિના તેમની સેવાસમાપ્તિ કરવા માટે સત્તા ધરાવતા હતા. તેથી, તેમણે રજૂઆત કરી છે કે આ અદાલતની ડિવિઝન બેંચ દ્વારા લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ નં. ૫૯૯/૨૦૦૪ માં પસાર કરાયેલ તારીખ ૨૫.૦૨.૨૦૦૪ નો ચુકાદો હાલના કેસમાં લાગુ પડશે નહીં, કારણ કે સદર કેસમાં, ફોજદારી ફરિયાદના આધારે વિધાસહાયકની સેવાસમાપ્તિ કરવામાં આવી હતી.

૭. ઉપરોક્ત રજૂઆતોના જવાબમાં, અરજદાર તરફથી વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી મમતા વ્યાસે રજૂઆત કરી છે કે સામાવાળા દ્વારા પુરાવા તરીકે રજૂ કરવામાં આવેલી તારીખ ૧૦.૦૩.૨૦૦૫ ની અરજીનો સંબંધ છે ત્યાં સુધી, “અનિશ્ચિત મુદત સુધી” શબ્દોનો સંબંધ છે ત્યાં સુધી તે સાચી નથી. તેમણે વધુમાં ભારપૂર્વક જણાવ્યું છે કે વાસ્તવમાં અરજદારે રજાનો અહેવાલ રજૂ કર્યો હતો અને રજા પર જતાં પહેલાં સામાવાળા સત્તાધિકારીઓને જાણ પાડી હતી અને વાસ્તવમાં, આવા વિવાદાસ્પદ પ્રશ્નો પર, સામાવાળા સત્તાધિકારીઓએ નોટિસ આપ્યા વિના તેમની સેવાસમાપ્તિ કરવી જોઈતી નહોતી.

૮. મેં સંબંધિત પક્ષકારો તરફથી ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલોને સાંભળ્યા છે.

૯. એ બાબત નિર્વિવાદ છે કે:

(એ) અરજદારની નિમણૂક થયા પછી, તેમણે તારીખ ૦૭.૦૩.૨૦૦૫ થી ૦૧.૦૫.૨૦૦૫ સુધી એટલે કે ૫૫ દિવસ રજા ભોગવી હતી.

(બી) તારીખ ૦૨.૦૫.૨૦૦૫ ના રોજ, તેઓ પ્રાથમિક શાળા, તવડી ખાતે ફરજ પર હાજર થયા હતા.

(સી) તેમણે તારીખ ૦૩.૦૫.૨૦૦૫ થી ૦૪.૦૫.૨૦૦૫ સુધી પોતાની ફરજો બજાવી હતી.

(ડી) તેમણે તારીખ ૦૫.૦૫.૨૦૦૫ થી ૦૬.૦૫.૨૦૦૫ સુધીના સમયગાળા માટે રજાનો અહેવાલ રજૂ કર્યો હતો અને તારીખ ૦૭.૦૫.૨૦૦૫ ના રોજ હાજર રહ્યા હતા.

(ઈ) તારીખ ૦૮.૦૫.૨૦૦૫ થી ૧૨.૦૬.૨૦૦૫ સુધી ઉનાળુ વેકેશન હતું અને ઉનાળુ વેકેશન પછી, તેઓ તારીખ ૧૩.૦૬.૨૦૦૫ ના રોજ હાજર રહ્યા હતા.

સામાવાળાનો એવો કેસ છે કે અરજદાર તારીખ ૧૪.૦૬.૨૦૦૫ થી ૩૧.૧૦.૨૦૦૫ સુધી ફરીથી ગેરહાજર રહ્યા હતા અને છેવટે, તેઓ તારીખ ૦૧.૧૧.૨૦૦૫ થી ૧૭.૦૩.૨૦૦૬ સુધી પ્રસૂતિ રજા પર રહ્યા હતા, પરંતુ અહેવાલ રજૂ કરવામાં આવ્યો ન હતો.

૧૦. અરજદારે તારીખ ૨૪.૦૪.૨૦૦૪ નો એક અહેવાલ રજૂ કર્યો છે જેમાં નોંધવામાં આવ્યું છે કે તેમને ગર્ભપાત થયો હતો. ફરીથી, અરજદાર દ્વારા તારીખ ૨૧.૦૪.૨૦૦૫ નો એક અહેવાલ રજૂ કરવામાં આવ્યો હતો જેમાં તેમને ફરીથી ગર્ભપાત થયો હતો અને તેમને તારીખ ૦૧.૦૫.૨૦૦૫ સુધી સંપૂર્ણ આરામ કરવાની સલાહ આપવામાં આવી હતી. ત્યારબાદ, અરજદાર દ્વારા પરિશ્રમ વિમેન્સ હોસ્પિટલનું તારીખ ૨૯.૦૪.૨૦૦૫ નું પ્રમાણપત્ર રજૂ કરવામાં આવ્યું હતું જેમાં પ્રમાણિત કરવામાં આવ્યું છે કે તેઓ તારીખ ૦૨.૦૫.૨૦૦૫ થી પોતાની ફરજ પર જોડાવા માટે સક્ષમ છે. છેવટે, અરજદારે તારીખ ૧૪.૦૬.૨૦૦૫ થી ૩૧.૧૦.૨૦૦૫ સુધીની સારવાર માટે ઓર્થોપેડિકનું પ્રમાણપત્ર રજૂ કર્યું હતું. ત્યારબાદ, અરજદારે લારા મધર હેલ્થકેર સેન્ટરનું તારીખ ૧૪.૧૧.૨૦૦૫ નું પ્રમાણપત્ર રજૂ કર્યું છે જેમાં પ્રમાણિત કરવામાં આવ્યું છે કે તેમની પ્રસૂતિ તારીખ ૦૧.૧૧.૨૦૦૫ ના રોજ થઈ હતી અને તેમને તારીખ ૦૧.૧૧.૨૦૦૫ થી પ્રસૂતિ રજા મંજૂર કરી શકાય છે. તદનુસાર, અરજદારે રજિસ્ટ્રેશન ઓફ બર્થ્સ એન્ડ ડેથ્સ એક્ટ, ૧૯૬૯ ના નિયમ ૯ મુજબ નિયત ફોર્મ ભર્યું હતું, જેમાં નોંધવામાં આવ્યું છે કે તેમણે તારીખ ૦૧.૧૧.૨૦૦૫ ના રોજ એક બાળકીને જન્મ આપ્યો હતો. અરજદારે તારીખ ૧૮.૦૩.૨૦૦૬ ના પત્રવ્યવહાર દ્વારા તાલુકા વિકાસ અધિકારી, ઝગડિયાને જાણ કરી હતી કે તેઓ તારીખ ૧૪.૦૬.૨૦૦૫ થી ૩૧.૧૦.૨૦૦૫ સુધી બિન-પગારી રજા પર હતા અને ત્યારબાદ, તેઓ તારીખ ૦૧.૧૧.૨૦૦૫ થી ૩૧.૧૦.૨૦૦૫ સુધીના સમયગાળા માટે પ્રસૂતિ રજા પર રહ્યા હતા જેના માટે તેમણે અહેવાલ પણ રજૂ કર્યો છે.

તેમણે રજૂઆત કરી છે કે રજાનો સમયગાળો પૂર્ણ થયા પછી, તેઓ તારીખ ૧૮.૦૩.૨૦૦૬ ના રોજ સંબંધિત શાળામાં હાજર રહ્યા હતા, પરંતુ તેમને તેમ કરવા દેવામાં આવ્યા ન હતા અને તદનુસાર, તેમણે ટીડીઓ, ઝગડિયાને જરૂરી કાર્યવાહી કરવા વિનંતી કરી હતી. ત્યારબાદ, તારીખ ૧૫.૦૪.૨૦૦૬ ના હુકમ દ્વારા, અરજદારની સેવાસમાપ્તિ કરવામાં આવી હતી.

૧૧. આમ, અરજદારનો એવો કેસ છે કે વિવિધ પ્રમાણપત્રો, જે હાલના અરજદાર દ્વારા હાલની રિટ પિટિશનમાં રજૂ કરવામાં આવ્યા છે, તે સામાવાળા સત્તાધિકારીઓ સમક્ષ રજૂ કરવામાં આવ્યા હતા, જોકે, સામાવાળાઓએ તે બાબતનો ઇનકાર કર્યો છે. અરજદારની સેવાસમાપ્તિ નિમણૂક હુકમમાં સમાવિષ્ટ શરત નં. ૬ ને ધ્યાનમાં રાખીને કરવામાં આવી છે, જે નીચે મુજબ વંચાય છે:

“૬. કોઈપણ પક્ષકાર દ્વારા સાત દિવસની નોટિસ આપ્યા પછી નિમણૂકનો અંત આવશે, જોકે, ગેરહાજરી, અનિયમિતતા અને ગેરવર્તણૂકના કિસ્સામાં, કોઈપણ નોટિસ આપ્યા વિના નિમણૂકનો અંત લાવી શકાય છે.”

ઉપરોક્ત શરત ડિવિઝન બેંચ સમક્ષ ચકાસણીનો વિષય હતી જેમાં અરજદાર સામે ફોજદારી ફરિયાદ નોંધાયેલી હતી. ડિવિઝન બેંચે આ પ્રમાણે ઠરાવ્યું છે:

“બાબત પર અને સંબંધિત પક્ષકારોના વિદ્વાન વકીલશ્રીઓ દ્વારા કરવામાં આવેલી રજૂઆતો પર વિચારણા કરતાં, અમારો એવો અભિપ્રાય

છે કે આ અપીલમાં વાદગ્રસ્ત હુકમમાં હસ્તક્ષેપ કરવાનો કોઈ કેસ બનતો નથી. અરજદારની નિમણૂક ૭.૧૧.૧૯૯૮ ના રોજ કરવામાં આવી હતી. જ્યારે સેવાસમાપ્તિનો હુકમ પસાર કરવામાં આવ્યો ત્યારે તેમણે લગભગ પાંચ વર્ષની સેવા પૂર્ણ કરી લીધી હતી, પરંતુ સેવાસમાપ્તિનો હુકમ શિક્ષાત્મક હોવાથી, નિમણૂકનો સમયગાળો બહુ મહત્વનો નથી. જે મહત્વનું છે તે એ છે કે સેવાસમાપ્તિનો હુકમ પસાર કરતાં પહેલાં સામાવાળા-૧ ને સાંભળવામાં આવ્યા છે કે કેમ. તેમને સાંભળવામાં આવ્યા નથી, તેથી, કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોનું ઉલ્લંઘન થયું છે. નિમણૂક હુકમની શરત-૬ મુજબ સેવાસમાપ્તિ કરવામાં આવી હોવાની દલીલ બે કારણોસર સ્વીકારી શકાય નહીં, એટલે કે, આ શરતો હોવા છતાં પણ કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોનું પાલન કરવું પડશે. બીજું, નિમણૂક હુકમમાં આવી શરતો કઠોર, મનસ્વી, ગેરબંધારણીય અને જાહેર નીતિ વિરુદ્ધની છે.”

આમ, ડિવિઝન બેંચે નિમણૂક હુકમમાં શરત નં. ૬ માં પરિકલ્પિત કર્યા મુજબ જણાવેલ તમામ શરતો પર વિચારણા કરી છે અને ખાસ કરીને ઠરાવ્યું છે કે નિમણૂક હુકમમાં આવી શરતો કઠોર, મનસ્વી, ગેરબંધારણીય અને જાહેર નીતિ વિરુદ્ધની છે. ડિવિઝન બેંચે ઠરાવ્યું છે કે નિમણૂક હુકમની શરત-૬ મુજબ સેવાસમાપ્તિ કરવામાં આવી હોવાની દલીલ સ્વીકારી શકાય નહીં કારણ કે તે કઠોર હતી અને કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોનું ઉલ્લંઘન કરતી હતી.

૧૨. હાલના કેસમાં, હકીકતના વિવિધ વિવાદાસ્પદ પ્રશ્નો છે અને અરજદારે ભારપૂર્વક જણાવ્યું છે કે તેમણે સામાવાળા સત્તાધિકારીઓ સમક્ષ તબીબી પ્રમાણપત્રો રજૂ કર્યા હતા. સામાવાળા સત્તાધિકારીઓએ અરજદારને કયા સંજોગોમાં તેઓ ગેરહાજર રહ્યા હતા તે સમજાવવાની તેમજ તેમના દ્વારા રજૂ કરાયેલા પ્રમાણપત્રોની સત્યાર્થતા સાબિત કરવાની તક આપવી જોઈતી હતી. આમ, સામાવાળાઓએ તેમની સેવાસમાપ્તિ કરતાં પહેલાં કારણદર્શક નોટિસ આપવી જોઈતી હતી. ડિવિઝન બેંચ દ્વારા પ્રતિપાદિત કાયદા મુજબ, અરજદાર કામચલાઉ કર્મચારી હોવા છતાં આવી નોટિસના અભાવે તેમની સેવાસમાપ્તિ કરી શકાઈ ન હોત. તેથી, તેમની સેવાસમાપ્તિ કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોના ઉદ્ધંધનમાં થયેલી કહી શકાય.

૧૩. હાલની રિટ પિટિશન સફળ થાય છે. સેવાસમાપ્તિનો હુકમ આથી રદબાતલ અને બાજુ પર રાખવામાં આવે છે. સામાવાળાઓને આથી હાલના અરજદારને પુનઃસ્થાપિત કરવાનો અને ત્યારબાદ, આ હુકમ મળ્યાની તારીખથી ૧૫ દિવસના સમયગાળામાં કારણદર્શક નોટિસ જારી કરવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવે છે. અરજદાર બે મહિનાના સમયગાળામાં તેનો જવાબ આપશે અને સુનાવણીની તક આપ્યા પછી, સામાવાળાઓ બે મહિનાના સમયગાળામાં યોગ્ય હુકમો પસાર કરશે. સ્પષ્ટ કરવામાં આવે છે કે તમામ આનુષંગિક લાભો કારણદર્શક નોટિસને અનુસરીને અરજદારને આપવામાં આવતી સુનાવણીના અંતિમ પરિણામ પર નિર્ભર રહેશે. રુલ સંપૂર્ણ કરવામાં આવે છે.

સીધી સેવા (ડાયરેક્ટ સર્વિસ) ની મંજૂરી આપવામાં આવે છે.

સહી/-

(એ.એસ. સુપેરિયા, ન્યાયમૂર્તિ)

This judgment has been translated using an AI-assisted translation tool.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.